

KONKURS WIEDZY O POLSKIM PAŃSTWIE PODZIEMNYM, ARMII KRAJOWEJ I SZARYCH SZEREGACH EDYCJA X – 2019 r.

DLA UCZNIÓW I MIESZKAŃCÓW POWIATU LEGIONOWSKIEGO
I BYŁEGO I REJONU „MARIANOWO–BRZOSÓW” VII OBWODU „OBROŻA”
OKRĘGU WARSZAWSKIEGO ARMII KRAJOWEJ

pod patronatem
PREZYDENTA MIASTA LEGIONOWO
STAROSTY POWIATU LEGIONOWSKIEGO
ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ

Organizatorzy konkursu:

- Stowarzyszenie Zespół Ochrony Pamięci Armii Krajowej „Brzozów” w Legionowie
- Muzeum Historyczne w Legionowie

Komitet organizacyjny:

- Wojciech Jeute – Prezes ZOPAK „Brzozów”
- Jacek Szczepański – Dyrektor Muzeum Historycznego w Legionowie
- Rafał Degiel – Główny Inwentaryzator Muzeum Historycznego w Legionowie
- Katarzyna Ziulkowska–Karnicka – Adiunkt Muzeum Historycznego w Legionowie

CELE KONKURSU

X edycja konkursu zbiega się z 80. rocznicą powstania Polskiego Państwa Podziemnego, 80. rocznicą utworzenia Szarych Szeregów i 75. rocznicą wybuchu Powstania Warszawskiego, które zostało ogłoszone i podjęte także na terenach I Rejonu „Marianowo–Brzozów” VII Obwodu „Obroża” Okręgu Warszawa AK oraz przypada w 100. rocznicę nadania nazwy Legionowo. Głównym celem tej edycji konkursu jest uczczenie wysiłków, ofiary krwi i bohaterstwa żołnierzy Armii Krajowej podczas zmagania powstańczych poprzez:

1. Budzenie zainteresowania młodego pokolenia walką Polaków o niepodległość podczas II wojny światowej na terenie powiatu legionowskiego (Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa, Powstanie Warszawskie).
2. Kształtowanie postaw patriotycznych młodzieży przez poznawanie historii lokalnej.
3. Zachowanie pamięci o bohaterskiej walce Polaków w czasie II wojny światowej.

REGULAMIN KONKURSU

1. USTALENIA OGÓLNE

- 1.1. Uczestnikami konkursu mogą być uczniowie szkół podstawowych (klas 5. i wyższych) i ponadpodstawowych znajdujących się na terenie byłego I Rejonu „Marianowo–Brzozów” VII Obwodu „Obroża” Okręgu Warszawa AK i powiatu legionowskiego oraz uczniowie zamieszkali na tym terenie, a uczęszczający do szkół w innych miejscowościach oraz osoby dorosłe zamieszkałe na wyżej wymienionym terenie.

- 1.2. Konkurs zostanie przeprowadzony w trzech etapach: podstawowym, półfinałowym i finałowym.
- 1.3. Uczestnicy konkursu będą oceniani w trzech kategoriach wiekowych:
 - 1.3.1. uczniowie szkół podstawowych,
 - 1.3.2. uczniowie szkół ponadpodstawowych,
 - 1.3.3. osoby dorosłe.
- 1.4. Konkurs wiedzy odbywa się w dwóch niezależnych formach:
 - a) pisemnych testów na wszystkich trzech etapach;
 - b) terenowego zadania konkursowego, polegającego na udziale w grze edukacyjnej na Szlaku Polski Walczącej w powiecie legionowskim, patrz punkt 8.
 - 1.4.1. W przypadku pozyskania środków zewnętrznych Organizatorzy zastrzegają sobie możliwość przeprowadzenia testu etapu finałowego w formie testu komputerowego.
 - 1.4.2. Zadania i pytania do wszystkich etapów konkursu przygotowuje Główna Komisja Konkursowa powołana przez organizatorów konkursu.
 - 1.4.3. Uczniowskie prace konkursowe na etapie podstawowym sprawdza komisja powołana przez dyrektora szkoły (harcerską komendę szczeplu/hufca lub innego organizatora), zaś prace osób dorosłych, wszystkie prace na etapach półfinałowym i finałowym oraz terenowe zadanie konkursowe – Główna Komisja Konkursowa.

2. WARUNKI UCZESTNICTWA W KONKURSIE

- 2.1. Konkurs skierowany jest do uczniów i osób dorosłych wymienionych w p. 1.1.
- 2.2. Zgłoszenia udziału w konkursie (grup uczniowskich oraz indywidualne) przyjmowane są przez Muzeum Historyczne w Legionowie, tel. **22-774 21 66** lub e-mail: katarzyna.ziulkowska@muzeum.legionowo.pl (prosimy zaznaczać żądanie potwierdzenia otrzymania e-maila).
 - 2.2.1. **Termin składania zgłoszeń upływa 15 lutego 2019 r. o godz. 16⁰⁰.** (Organizatorzy proszą o możliwie jak najwcześniejsze zgłaszanie udziału w konkursie.). Warunkiem przeprowadzenia konkursu w danej kategorii wiekowej jest zgłoszenie się do niej co najmniej pięciu uczestników.
 - 2.2.2. **W zgłoszeniu należy podać adres e-mail**, na który zostaną przesłane dalsze informacje i/lub testy do etapu podstawowego.
- 2.3. **Warunkiem udziału w konkursie** jest złożenie podczas procedury zgłoszeniowej:
 - a) formularza zgłoszeniowego (Załącznik nr 1)
 - b) oświadczenia uczestnika konkursu lub oświadczenia opiekuna niepełnoletniego uczestnika konkursu (Załącznik nr 2 lub Załącznik nr 3)
 - 2.3.1. Organizatorzy etapu podstawowego dla grup uczniowskich mogą dostarczyć wyżej wymienione formularze i oświadczenia wraz z protokołem z przebiegu tego etapu i listą półfinalistów. Pozostałe osoby składają te dokumenty bezpośrednio przy zgłoszeniu (uwzględnia się drogę e-mailową).
- 2.4. **Wyłączenia**
 - 2.4.1. Uczniowie – laureaci nagród I, II i III stopnia z lat ubiegłych nie mogą uczestniczyć w konkursie na tym samym poziomie, natomiast są zaproszeni do udziału w konkursie, gdy rozpoczną naukę w szkole wyższego poziomu.

2.4.2. Osoby dorosłe – laureaci nagród I, II i III stopnia z poziomu szkół ponadgimnazjalnych z lat ubiegłych oraz osoby zawodowo zajmujące się historią lub biorące udział w organizacji tego konkursu nie mogą uczestniczyć w konkursie.

3. HARMONOGRAM

- 3.1.** Termin składania zgłoszeń uczestnictwa w konkursie upływa **15 lutego 2019 r. o godz. 16⁰⁰**.
- 3.2.** Etap podstawowy dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych odbędzie się **5 marca 2019 r.** i dla osób dorosłych w dniu **10 marca 2018 r. (niedziela)**.
- 3.3.** Wyniki etapu podstawowego zostaną ogłoszone do dnia **19 marca 2019 r.**
- 3.4.** Etap półfinałowy odbędzie się **31 marca 2019 r. (niedziela)** dla osób dorosłych i **2 kwietnia 2019 r.** dla uczniów. Wyniki tego etapu zostaną ogłoszone do dnia **25 kwietnia 2019 r.**
- 3.5.** Finał konkursu wiedzy odbędzie się **2 czerwca 2019 r. (niedziela)**, dla osób dorosłych i **4 czerwca 2019 r.** dla uczniów. Wyniki końcowe konkursu zostaną ogłoszone do dnia **16 czerwca 2019 r.**
- 3.6.** Terenowe zadanie konkursowe (udział w grze na Szlaku Polski Walczącej) rozpoczyna się w dniu **5 marca 2019 r.**
- 3.7.** Zakończenie okresu wykonywania terenowego zadania konkursowego upływa **31 maja 2019 r.**
- 3.8.** Termin wręczenia nagród zostanie podany w terminie późniejszym.

4. OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

- 4.1.** Administratorem danych osobowych zbieranych na potrzeby Konkursu jest Muzeum Historyczne w Legionowie, ul. A. Mickiewicza 23, 05–120 Legionowo, reprezentowane przez dyrektora. Kontakt do inspektora ochrony danych osobowych: **iod@muzeum.legionowo.pl**.
- 4.2.** Dane osobowe będą udostępniane członkom Głównej Komisji Konkursowej, w tym nie będących pracownikami Muzeum Historycznego w Legionowie, w celu rozstrzygnięcia Konkursu.
- 4.3.** Muzeum Historyczne w Legionowie po zakończeniu Konkursu zniszczy dokumentację zawierającą dane osobowe uczestników.
- 4.4.** Uczestnik Konkursu przed posiedzeniem jury Konkursu może żądać usunięcia swoich danych osobowych, będzie się to jednak wiązało z brakiem możliwości oceny pracy.
- 4.5.** Osobom biorącym udział w Konkursie przysługuje prawo żądania dostępu do danych osobowych, ich sprostowania lub usunięcia.
- 4.6.** Dane osobowe nie będą udostępniane innym podmiotom i osobom niż wymienione w punkcie 4.2.
- 4.7.** Zapoznanie się i akceptacja Regulaminu jest potwierdzeniem realizacji obowiązku informacyjnego przez Muzeum Historyczne w Legionowie.
- 4.8.** Muzeum Historyczne w Legionowie zastrzega sobie prawo do zmiany Regulaminu w przypadku, gdy w czasie Konkursu uzasadnione będzie dostosowanie jego postanowień do wymogów prawa w zakresie ochrony danych osobowych, przy czym zmiana ta nie będzie miała niekorzystnego wpływu na realizację praw osób, których danych osobowych będzie dotyczyć.

5. ETAP PODSTAWOWY

- 5.1. Termin: **5 marca 2019 r.** dla uczniów i **10 marca 2019 r.** dla osób dorosłych.
- 5.2. Organizatorzy: dyrektorzy szkół (komendy harcerskie lub inni organizatorzy) w porozumieniu z Główną Komisją Konkursową.
- 5.3. Miejsce: poszczególne szkoły lub inne lokale zapewnione przez organizatorów etapu. Dla osób dorosłych w Muzeum Historycznym w Legionowie przy ul. Mickiewicza 23.
- 5.4. Test pisemny etapu podstawowego odbędzie się w dniu **5 marca 2019 r. w godzinach 9.00 – 15.00.** dla młodzieży szkolnej i **10 marca w godzinach 10.00–12.00 dla osób dorosłych.** Testowe pytania konkursowe dla młodzieży i wzór protokołu konkursowego zostaną przesłane na podany w zgłoszeniu adres e-mail w dniu **5 marca 2019 r. do godz. 9.00.** Pytania powinny zostać powielone przez szkołę (lub innego organizatora) w liczbie odpowiadającej liczbie uczestników konkursu w danej grupie.
- 5.5. Test składa się z 20 pytań dla szkół podstawowych, 30 dla szkół ponadpodstawowych, 40 dla osób dorosłych. **Punktacja: 0, 1 lub 2** punkty za każde pytanie.
- 5.6. Czas trwania testu: **45 min.**
- 5.7. Klucze odpowiedzi testów dla młodzieży i wzór protokołu zostaną przesłane na podany w zgłoszeniu adres e-mail w dniu **5 marca 2019 r. po godz. 15.00.**
- 5.8. Protokół z przebiegu i wyników podstawowego etapu konkursu dla młodzieży należy sporządzić w dwóch **jednobrzmiących egzemplarzach: jeden dla szkoły (organizatora etapu), drugi należy** dostarczyć do Głównej Komisji Konkursowej (do sekretariatu Muzeum Historycznego w Legionowie, Legionowo, ul. Adama Mickiewicza 23) **do dnia 15 marca 2019 r. do godz. 15.00.**
- 5.9. Do następnego etapu przechodzą wszystkie osoby, które uzyskały **minimum 60%** ogólnej punktacji etapu podstawowego.

6. ETAP PÓŁFINAŁOWY

- 6.1. Termin: **31 marca 2019 r.** dla osób dorosłych i **2 kwietnia 2019 r.** dla uczniów.
- 6.2. Organizator: Muzeum Historyczne w Legionowie.
- 6.3. Miejsce: Muzeum Historyczne w Legionowie, przy ul. A. Mickiewicza 23 i/lub Al. Sybiraków 23.
- 6.4. Miejsce i godzina testu zostaną podane uczestnikom poszczególnych grup z tygodniowym wyprzedzeniem.
- 6.5. Test pisemny składa się z 20 pytań dla szkół podstawowych, 30 dla ponadpodstawowych, 40 dla osób dorosłych. **Punktacja: 0, 1 lub 2** punkt za każde pytanie.
- 6.6. Czas trwania testu: **45 min.**
- 6.7. Do półfinału przystąpić mogą osoby zakwalifikowane w etapie podstawowym wg niniejszego regulaminu.
- 6.8. Z eliminacji na etapie półfinałowym do etapu finałowego przechodzą wszystkie osoby, które uzyskały **minimum 60%** ogólnej punktacji etapu półfinałowego.
- 6.9. Główna Komisja Konkursowa do dnia 25 kwietnia 2019 r. prześle organizatorom grup uczniowskich wyciąg z protokołu z przebiegu i wyników tego etapu konkursu oraz powiadomi zainteresowanych organizatorów o przejściu ich uczniów do etapu finałowego. Osoby dorosłe zostaną powiadomione indywidualnie drogą e-mailową.

7. ETAP FINAŁOWY

- 7.1. Termin: **2 czerwca 2019 r.** dla osób dorosłych i **4 czerwca 2019 r.** dla uczniów.
- 7.2. Organizator: Muzeum Historyczne w Legionowie.
- 7.3. Miejsce i godzina testu zostaną podane uczestnikom poszczególnych grup w późniejszym terminie, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- 7.4. Test pisemny składa się z 20 pytań dla szkół podstawowych, 30 dla szkół ponadpodstawowych, 40 dla osób dorosłych. **Punktacja: 0, 1 lub 2** punkty za każde pytanie.
- 7.5. Organizatorzy zastrzegają sobie możliwość przeprowadzenia testu etapu finałowego w formie testu komputerowego w przypadku pozyskania środków zewnętrznych.
- 7.6. Czas trwania testu: **45 min.**
- 7.7. Do etapu finałowego przystąpić mogą osoby zakwalifikowane w etapie półfinałowym wg niniejszego regulaminu.
- 7.8. W etapie finałowym przewidziane są I, II i III nagroda oraz wyróżnienia. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo innego podziału nagród.
- 7.9. Przewiduje się także wyróżnienia za najlepsze wykonanie terenowego zadania konkursowego – udziału w grze na Szlaku Polski Walczącej .
- 7.10. UWAGA: w przypadku osiągnięcia tej samej liczby punktów przez dwóch lub większą liczbę uczestników na miejscach nagradzanych, organizatorzy zastrzegają sobie możliwość przeprowadzenia dodatkowego testu dla tych osób w celu ustalenia właściwej kolejności nagród.
- 7.11. Data i miejsce podsumowania konkursu oraz wręczenia nagród podane zostaną w terminie późniejszym.

8. TERENOWE ZADANIE KONKURSOWE „Poznaję miejsca pamięci...”

- 8.1. **Czas wykonywania zadania: 5 marca 2019 r. – 31 maja 2019 r.**
- 8.2. **Organizator:** Uczestnicy konkursu we własnym zakresie.
- 8.3. **Miejsce:** Szlak Polski Walczącej w mieście Legionowie i w powiecie legionowskim.
- 8.4. **Sposób wykonywania zadania:**

8.4.1. Zapoznaj się z regulaminem oraz instrukcją gry zamieszczonymi na stronie internetowej: <https://graedu.pl/szlakpw> w zakładce **Zasady**.

8.4.2. Otwórz zakładkę **Rejestracja** na tej samej stronie internetowej i zarejestruj się zgodnie z podaną tam instrukcją, **podając pseudonim rozpoczynający się znakami: 75–PW–** na przykład: 75–PW–Ala125 lub 75–PW–rudylisek itp.

8.4.3. Wyślij na adres **konkurs@muzeum.legionowo.pl** e-maila o następującej treści:

*Ja, **Imię Nazwisko data urodzenia** biorę udział w zadaniu konkursowym pod pseudonimem **75–PW–twójpseudonim***

W ciągu najdalej tygodnia otrzymasz zwrotnego e-maila z potwierdzeniem przyjęcia zgłoszenia. Twoje dane osobowe będą chronione zgodnie z Rozdz. 4 niniejszego regulaminu.

8.4.4. Zaznajom się z umiejscowieniem i opisami poszczególnych miejsc na szlaku Polski Walczącej i w **okresie podanym w p. 8.1.** wędruj szlakiem, a w zaznaczonych miejscach odpowiadaj na pytania testowe i zdobywaj punkty.

8.4.5. Oprócz punktów zdobywanych odpowiedziami na pytania testowe możesz zdobywać dodatkowe punkty wykonując jednocześnie cyfrowe zdjęcia obiektów pamięci w danych

miejscach. Niektóre miejsca, np.: kościoły, cmentarze mogą mieć wiele obiektów pamięci. Znajduj je i fotografuj.

UWAGA: Na cmentarzach kwatery jednolitych krzyży (mogił żołnierskich) traktować należy w tym konkursie jako jeden obiekt. Wykonuj jedno takie zdjęcie.

Następnie każde zdjęcie podpisz (zmieniając nazwę pliku ze zdjęciem) swoim pseudonimem, numerem miejsca w grze i ewentualnie kolejnym numerem fotografowanego obiektu w danym miejscu. Dla przykładu:

Tablica upamiętniająca Szare Szeregi w Zegrzu Południowym ma w grze numer 51 i jest pojedynczym obiektem w danym miejscu. Uczestnik *rudylysek* podpisze to zdjęcie następująco:

75–PW–rudylysek–51.jpg

natomiast w kościele parafialnym pw. św. Jana Kantego w Legionowie jest kilka tablic (obiektów pamięci) więc kolejne trzecie zdjęcie w tym miejscu powinno być podpisane tak:

75–PW–rudylysek–99–3.jpg

Za każde prawidłowo wykonane i podpisane zdjęcie przesłane e–mailem na adres **konkurs@muzeum.legionowo.pl** otrzymasz 3 punkty.

Jeśli wysyłasz więcej niż 5 zdjęć jednocześnie – korzystaj z bezpłatnego narzędzia **WeTransfer** (<https://wetransfer.com/>).

8.4.6. Zdobywcami wyróżnień w Terenowym Zadaniu Konkursowym będą osoby, które zdobędą najwięcej punktów opisanych w p. 8.4.4. i 8.4.5 łącznie.

UWAGA:

W tym roku obchodzimy: 80. Rocznicę wybuchu II wojny światowej, 80. Rocznicę powołania Polskiego Państwa Podziemnego, 80. Rocznicę powołania Szarych Szeregów, 75. Rocznicę Powstania Warszawskiego. **W związku z tym w zadaniu konkursowym, przy zliczaniu uzyskanych punktów będą brane pod uwagę na szlaku Polski Walczącej tylko obiekty związane z walką o wolność Polski i martyrologią Polaków podczas II wojny światowej i powojennych represji komunistycznych.**

Punkty zdobywane zgodnie z opisem p. 8.4.4. uczestnicy mogą także wykorzystywać przy zdobywaniu odznak turystycznych na szlaku Polski Walczącej i wirtualnych odznak w grze edukacyjnej na tym szlaku.

Wszelkich informacji udzielają w Muzeum Historycznym w Legionowie Katarzyna Ziulkowska–Karnicka – tel. 22 774 21 66 w. 87 oraz Rafał Degiel – tel. 22 774 21 66 w. 85.

Literatura bazowa konkursu

Uwaga: Nie ma potrzeby uczenia się na pamięć, na każdym etapie konkursu, szczegółów struktur poszczególnych oddziałów wojskowych i nazwisk dowódców poniżej batalionu ani nazwisk harcerek i harcerzy tajnych drużyn poniżej komendy hufca, które zostały opublikowane w rozdziałach zawierających struktury i wykazy personalne, w niżej wymienionych publikacjach.

Literatura do etapu podstawowego

SZKOŁY PODSTAWOWE

1. Elbanowski T., *Powstanie Warszawskie. Legionowo–Jabłonna–Nieporęt*, dodatek do tygodnika „Mazowieckie To i Owo”, 2009.
2. Romanowska–Mazur B., *Czas próby*, Legionowo 2014, s.: 3–20; 67–226. Z rozdziału 4 istotne są wiadomości ogólne i sylwetki dyr. J. Siwińskiego, prof. W. Tomczyńskiej i ks. W. Szelenbauma.
3. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego*, Legionowo 2013.
4. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo*, Legionowo 2013.
5. Strona internetowa Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego: www.fundacja-ppp.pl – kategoria „POPULARNE ARTYKUŁY” >> link do tekstu „Polskie Państwo Podziemne – kompendium”

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

1. Elbanowski T., *Powstanie Warszawskie. Legionowo–Jabłonna–Nieporęt*, dodatek do tygodnika „Mazowieckie To i Owo”, 2009.
2. Romanowska–Mazur B., *Czas próby*, Legionowo 2014, s.: 1–226 (od początku do końca rozdz. 7 – Powstanie).
3. Paszkowski A., *Walka legionowian o niepodległość w latach II wojny światowej*, [w:] *80 lat Legionowa. Materiały z sesji popularnonaukowej*, Legionowo 2000, s. 20–27.
4. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego*, Legionowo 2013.
5. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo*, Legionowo 2013.
6. Strona internetowa „Na przedpolu Warszawy – VII Obwód „Obroza” Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej”: www.ibprs.pl/ak_obroza_kampinos : zakładka OBROŻA, zakładka REJONY OBROŻY >> Rejon I „Marianowo–Brzozów” – Legionowo; oraz zakładka GRUPA KAMPINOS
7. Strona internetowa Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego: www.fundacja-ppp.pl – kategoria „POPULARNE ARTYKUŁY” >> link do tekstu „Polskie Państwo Podziemne – kompendium”

DOROŚLI

1. Elbanowski T., *Powstanie Warszawskie. Legionowo–Jabłonna–Nieporęt*, dodatek do tygodnika „Mazowieckie To i Owo”, 2009.
2. Romanowska–Mazur B., *Czas próby*, Legionowo 2014, s.: 1–226 (od początku do końca rozdz. 7 – Powstanie).
3. Paszkowski A., *Walka legionowian o niepodległość w latach II wojny światowej*, [w:] *80 lat Legionowa. Materiały z sesji popularnonaukowej maj 1999*, Legionowo 2000, s. 20–27.
4. Paszkowski A., *Walczyli za wolność*, Legionowo 1997, s. 11–22.
5. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego*, Legionowo 2013.
6. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo*, Legionowo 2013.
7. Strona internetowa „Na przedpolu Warszawy – VII Obwód „Obroza” Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej”: www.ibprs.pl/ak_obroza_kampinos: zakładka OBROŻA, zakładka REJONY

- OBROŻY >> Rejon I „Marianowo–Brzozów” – Legionowo; oraz zakładka GRUPA KAMPINOS
8. Strona internetowa Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego: www.fundacja-ppp.pl – kategoria „POPULARNE ARTYKUŁY” >> link do tekstu „Polskie Państwo Podziemne – kompendium”

Literatura do etapu półfinałowego

SZKOŁY PODSTAWOWE

1. Elbanowski T., *Powstanie Warszawskie. Legionowo–Jabłonna–Nieporęt*, dodatek do tygodnika „Mazowieckie To i Owo”, 2009.
2. Romanowska–Mazur B., *Czas próby*, Legionowo 2014, s.: 3–20; 67–226. Z rozdziału 4 istotne są wiadomości ogólne i sylwetki dyr. J. Siwińskiego, prof. W. Tomczyńskiej i ks. W. Szelenbauma.
3. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego*, Legionowo 2013.
4. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo*, Legionowo 2013.
5. Strona internetowa Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego: www.fundacja-ppp.pl – kategoria „POPULARNE ARTYKUŁY” >> link do tekstu „Polskie Państwo Podziemne – kompendium”

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

1. Elbanowski T., *Powstanie Warszawskie. Legionowo–Jabłonna–Nieporęt*, dodatek do tygodnika „Mazowieckie To i Owo”, 2009.
2. Romanowska–Mazur B., *Czas próby*, Legionowo 2014, s.: 1–226 (od początku do końca rozdz. 7 – Powstanie).
3. Duchnowski Z., *Pluton 709 w konspiracji i walce (X 1939 – IX 1944)*, Legionowo 2014, (jako uzupełnienie poz. 2, przede wszystkim plany i mapy dla orientacji przestrzennej).
4. Paszkowski A., *Walka legionowian o niepodległość w latach II wojny światowej*, [w:] *80 lat Legionowa. Materiały z sesji popularnonaukowej*, Legionowo 2000, s. 20–27.
5. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego*, Legionowo 2013.
6. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo*, Legionowo 2013.
7. Strona internetowa „Na przedpolu Warszawy – VII Obwód „Obroza” Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej”: www.ibprs.pl/ak_obroza_kampinos : zakładka OBROŻA, zakładka REJONY OBROŻY >> Rejon I „Marianowo–Brzozów” – Legionowo; oraz zakładka GRUPA KAMPINOS
8. Strona internetowa Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego: www.fundacja-ppp.pl – kategoria „POPULARNE ARTYKUŁY” >> link do tekstu „Polskie Państwo Podziemne – kompendium”
9. Strona internetowa Muzeum Powstania Warszawskiego: www.1944.pl : zakładka PRZEGLĄDAJ ZASOBY, link KARTKI Z KALENDARZA

DOROŚLI

1. Elbanowski T., *Powstanie Warszawskie. Legionowo–Jabłonna–Nieporęt*, dodatek do tygodnika „Mazowieckie To i Owo”, 2009.
2. Romanowska–Mazur B., *Czas próby*, Legionowo 2014, s.: 1–226.
3. Duchnowski Z., *Pluton 709 w konspiracji i walce (X 1939 – IX 1944)*, Legionowo 2014, (jako uzupełnienie poz. 2, przede wszystkim plany i mapy dla orientacji przestrzennej).
4. Paszkowski A., *Walka legionowian o niepodległość w latach II wojny światowej*, [w:] *80 lat Legionowa. Materiały z sesji popularnonaukowej maj 1999*, Legionowo 2000, s. 20–27.
5. Paszkowski A., *Walczyli za wolność*, Legionowo 1997, s. 11–22.
6. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego*, Legionowo 2013.
7. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo*, Legionowo 2013.

8. Strona internetowa „Na przedpolu Warszawy – VII Obwód „Obroża” Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej”: www.ibprs.pl/ak_obroza_kampinos : zakładka OBROŻA, zakładka REJONY OBROŻY >> Rejon I „Marianowo–Brzozów” – Legionowo; oraz zakładka GRUPA KAMPINOS
9. Strona internetowa Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego: www.fundacja-ppp.pl – kategoria „POPULARNE ARTYKUŁY” >> link do tekstu „Polskie Państwo Podziemne – kompendium”
10. Strona internetowa Muzeum Powstania Warszawskiego: www.1944.pl : zakładka PRZEGLĄDAJ ZASOBY, link KARTKI Z KALENDARZA

Literatura do etapu finałowego

SZKOŁY PODSTAWOWE

1. Elbanowski T., *Powstanie Warszawskie. Legionowo–Jabłonna–Nieporęt*, dodatek do tygodnika „Mazowieckie To i Owo”, 2009.
2. Romanowska–Mazur B., *Czas próby*, Legionowo 2014, s.: 3–20; 67–226. Z rozdziału 4 istotne są wiadomości ogólne i sylwetki dyr. Siwińskiego, prof. Tomczyńskiej i ks. Szelenbauma.
3. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego*, Legionowo 2013.
4. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo*, Legionowo 2013.
5. Strona internetowa Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego: www.fundacja-ppp.pl – kategoria „POPULARNE ARTYKUŁY” >> link do tekstu „Polskie Państwo Podziemne – kompendium”

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

1. Elbanowski T., *Powstanie Warszawskie. Legionowo–Jabłonna–Nieporęt*, dodatek do tygodnika „Mazowieckie To i Owo”, 2009.
2. Romanowska–Mazur B., *Czas próby*, Legionowo 2014, s.: 1–226 (od początku do końca rozdz. 7 – Powstanie).
3. Duchnowski Z., *Pluton 709 w konspiracji i walce (X 1939 – IX 1944)*, Legionowo 2014, (jako uzupełnienie poz. 2, przede wszystkim plany i mapy dla orientacji przestrzennej).
4. Paszkowski A., *Walka legionowian o niepodległość w latach II wojny światowej*, [w:] 80 lat Legionowa. Materiały z sesji popularnonaukowej, Legionowo 2000, s. 20–27.
5. Paszkowski A., *Walczyli za wolność*, Legionowo 1997, s. 11–22.
6. Cudna–Kowalska A., *Chotomów–Jabłonna w konspiracji i walce*, Chotomów, Jabłonna 2004, t. II, s. 34–41, 78–84, 106–135, 143–176.
7. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego*, Legionowo 2013.
8. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo*, Legionowo 2013.
9. Strona internetowa „Na przedpolu Warszawy – VII Obwód „Obroża” Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej”: www.ibprs.pl/ak_obroza_kampinos : zakładka OBROŻA, zakładka REJONY OBROŻY >> Rejon I „Marianowo–Brzozów” – Legionowo; oraz zakładka GRUPA KAMPINOS
10. Strona internetowa Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego: www.fundacja-ppp.pl – kategoria „POPULARNE ARTYKUŁY” >> link do tekstu „Polskie Państwo Podziemne – kompendium”
11. Strona internetowa Muzeum Powstania Warszawskiego: www.1944.pl : zakładka PRZEGLĄDAJ ZASOBY, link KARTKI Z KALENDARZA

DOROŚLI

1. Elbanowski T., *Powstanie Warszawskie. Legionowo–Jabłonna–Nieporęt*, dodatek do tygodnika „Mazowieckie To i Owo”, 2009.
2. Romanowska–Mazur B., *Czas próby*, Legionowo 2014, s.: 1–226 (od początku do końca rozdz. 7 – Powstanie).
3. Duchnowski Z., *Pluton 709 w konspiracji i walce (X 1939 – IX 1944)*, Legionowo 2014, (jako uzupełnienie poz. 2, przede wszystkim plany i mapy dla orientacji przestrzennej).
4. Paszkowski A., *Walka legionowian o niepodległość w latach II wojny światowej*, [w:] 80 lat

- Legionowa. Materiały z sesji popularnonaukowej maj 1999*, Legionowo 2000, s. 20–27.
5. Paszkowski A., *Walczyli za wolność*, Legionowo 1997, s. 11–22.
 6. Cudna–Kowalska A., *Chotomów–Jabłonna w konspiracji i walce*, Chotomów, Jabłonna 2004, t. II, s. 34–41, 78–84, 106–135, 143–176.
 7. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego*, Legionowo 2013.
 8. *Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo*, Legionowo 2013.
 9. Strona internetowa „Na przedpolu Warszawy – VII Obwód „Obroża” Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej”: www.ibprs.pl/ak_obroza_kampinos : zakładka OBROŻA, zakładka REJONY OBROŻY >> Rejon I „Marianowo–Brzozów” – Legionowo; oraz zakładka GRUPA KAMPINOS
 10. Strona internetowa Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego: www.fundacja-ppp.pl – kategoria „POPULARNE ARTYKUŁY” >> link do tekstu „Polskie Państwo Podziemne – kompendium”
 11. Strona internetowa Muzeum Powstania Warszawskiego: www.1944.pl : zakładka PRZEGLĄDAJ ZASOBY, link KARTKI Z KALENDARZA
 12. Strona internetowa Instytutu Pamięci Narodowej – Polskie Państwo Podziemne <http://ppp.ipn.gov.pl> : zakładka O PPP >> link PYTANIA O PPP